

Nr 235.

Av herr **Möller m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 4 juni 1926 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.*

I proposition nr 32 föreslås, att lag om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete skall äga fortsatt giltighet i tre år eller till den 31 december 1933.

Vi kunna icke finna, att till förmån för ett fortsatt provisorium ett enda argument blivit anfört och föreslå därför, att riksdagen skall besluta att förnya nämnda lag utan någon tidsbegränsning.

Det finns rörande förläggandet av bageri- och konditoriarbete en internationell konvention, efter villken vi anse, att den svenska lagen bör anpassas, så att Sverige kan ratificera konventionen. De ändringar, som i den svenska lagen behöva vidtagas till ernående av detta syfte, äro jämförelsevis små. De inskränka sig till att orden i första paragrafen »till avsalu» måste strykas och att lagens tillämpningsområde utsträcker till s. k. familjebagerier.

Vad strykningen av orden »till avsalu» beträffar skulle det medföra, att lagens tillämpningsområde bleve utsträckt huvudsakligen till vissa bagerier, som avbeta i statens tjänst samt möjligen några enskilda, vilka tillverka bröd för kostnadsfri utspisning. Det finns enligt vår uppfattning ingen anledning att arbetare i här nämnda bagerier skola behöva finna sig i en sämre ställning än andra bageriers arbetare.

Redan år 1926 har socialstyrelsen förordat, att lagens tillämpningsområde skall utsträckas till familjebagerier. Enligt vår mening tala såväl hänsyn till rättvisa och billighet som kravet på en effektivare lagtillämpning till förmån för familjebageriernas inbegripande under lagen. Staten måste nämligen anses förpliktad att vid utfärdandet av restriktiva lagar se till, att de därigenom förorsakade olägenheterna såvitt möjligt icke ytterligare skärpas genom av restriktionerna framkallade förändringar i konkurrensförhållandena. Otvivelaktigt ha också bagerilagens besvärande verkningar för den större, mera yrkesmässiga bagerinäringen i avsevärd mån förstörats därav, att ett mycket betydande antal mindre bagerier ansett sig och även allmänt ansetts jämställda med de egentliga familjebagerierna. Med en till hela bagerinäringen undantagslöst utsträckt lagstiftning komme dylika missbruk ej längre att vara möjliga, utan skulle

lagstiftningen sannolikt kunna bringas till en mera tillfredsställande tillämpning.

Vid lagens förnyelse år 1926 antogs den ändringen i § 1, att arbetstidens begynnelse framflyttades från kl. 6 till kl. 5 på morgonen. Vi finna denna framflyttning olämplig av flera skäl. I den mån bageriarbetarna icke genom avtal med arbetsgivarna lyckas bibehålla arbetstidens begynnelse vid kl. 6, medför den nämnda framflyttningen en begynnelse-tid för arbetet, som leder till verkligt besvärande olägenheter i vissa fall även till hygieniska risker. För att kunna börja arbetet kl. 5 måste nämligen arbetarna, vilkas övervägande antal utgöres av kvinnor, sannolikt i regel stiga upp före kl. 4. Någon ordnad måltid lär väl vanligen ej då vara att påräkna och spårvägar och andra kommunikationsmedel ha vid ifrågavarande tidiga timme ej ännu börjat sina turer. Skulle bageri-idkare göra verkligt allvarliga försök att genomdriva tillämpning av lagens bestämmelse på denna punkt, finns det intet tvivel om att bestämmelsen kommer att leda till arbetskonflikter, som ur ingen synpunkt kunna vara gagneliga.

Åberopande det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta antaga följande

Förslag

till

lag om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.

Häriigenom förordnas som följer.

1 §.

Arbete för tillverkning av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan klockan 8 eftermiddagen och klockan 6 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å tillverkning för hushållsbruk, vilken bedrives utan biträde av annan än medlen av hushållet.

Om arbete, varom här är sagt, i hotell-, restaurang- eller kaféerörelse eller eljest bedrives utan samband med bageri- eller konditorirörelse, skall det icke vara underkastat denna lag i vidare mån, än det avser tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk.

2 §.

Utan hinder av vad i 1 § är stadgat må

a) i bageri- eller konditorirörelse arbete för tillverkning av varor, vid vilkas framställning jäst icke användes, utföras å sön- eller helgdag under

högst tre timmar mellan klockan 6 förmiddagen och klockan 6 eftermiddagen;

b) i hotell-, restaurang- eller kaféörelse sådant arbete för tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk, vilket bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, utföras å sön- eller helgdag under tid, som under a) sägs;

c) s. k. anrörning utföras å sön- eller helgdag under högst två timmar mellan klockan 8 förmiddagen och klockan 8 eftermiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 4 och klockan 6 förmiddagen;

e) uppeldning utföras av annan än bageri- eller konditoriarbetare å tid, då eljest arbete enligt denna lag ej må bedrivas;

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- eller helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 4 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 6 förmiddagen.

3 §.

Arbete för tillverkning av spis- eller knäckebröd må, där arbetet är indelat i skift, å söckendag fortgå jämväl mellan klockan 8 och klockan 10 eftermiddagen ävensom, i den mån så kräves för det tillverkade brödets torkning, mellan klockan 10 eftermiddagen och klockan 12 midnatt.

4 §.

Därest särskilt förhållande påkallar avvikelse från det i 1 § stadgade förbud, utöver vad enligt 2 och 3 §§ är medgivet, äge vederbörande yrkesinspektör att meddela tillstånd därtill. Sådant tillstånd, vilket skall sökas för varje särskilt tillfälle, må ej avse mer än två dygn i sänder eller för samma arbetsställe meddelas mer än tio gånger under ett och samma kalenderår. Är ytterligare eftergift av särskilt förhållande tillfälligtvis påkallad, må sådan eftergift meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Erfordras för ändamålsenlig drift av tillverkning, som i 3 § avses, ytterligare nattarbete, äge yrkesinspektionens chefsmyndighet att lämna medgivande därtill; och skola därvid meddelas de föreskrifter om nattarbetets anordnande, som kunna finnas erforderliga.

Är på grund av olyckshändelse eller annan oförutsedd omständighet avvikelse, varom i första stycket sägs, oundgängligen nödvändig, och är ej tid att inhämta tillstånd därtill, må avvikelsen vidtagas utan tillstånd, dock ej för mer än ett dygn i sänder. Om sådan åtgärd och anledningen därtill åligger det företagets innehavare att ofördröjligen göra anmälan till vederbörande yrkesinspektör.

5 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag utövas av yrkesinspektionens befattningshavare; och skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn å efterlevnaden av lagen om arbetarskydd den 29 juni 1912.

Å arbetsställe, där sådant arbete, som avses i 15 § lagen om arbetarskydd, bedrives på stadigvarande sätt, skall förevarande lag finnas anslagen på lämplig plats.

6 §.

Bedriver innehavare av företag, som i denna lag avses, arbete i strid mot stadgande i lagen eller med stöd av sådant stadgande utfärdad föreskrift, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor. Har på sådant sätt till arbete med faders eller målsmans vetenskap och vilja använts person under aderton år, vare fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Den, som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse.

7 §.

Därest innehavare av företag, som i denna lag avses, försummar att fullgöra anmälningsskyldighet, varom stadgats i 4 § tredje stycket, eller skyldighet, som är föreskriven i 5 § andra stycket, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

8 §.

Förseelse, som omförmäles i 6 eller 7 §, åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

9 §.

Beträffande verksamhet, som bedrives av staten eller kommun, skall vad i denna lag är stadgat angående arbetsgivare gälla arbetsföreståndaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1930.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22

juni 1923 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

Vederbörande myndighet äger att jämväl innan denna lag trätt i kraft meddela beslut om eftergift som avses i 4 §.

Stockholm den 17 februari 1930.

Gustav Möller.

Olof Olsson.

Rickard Sandler.

A. J. Bärq.

Edv. Björnsson.
